

NOTAT

De kommunale budgetter 2014 – Forbedret driftsresultat, men stadig samlet underskud

Bo Panduro, tlf. 7226 9971, bopa@kora.dk

Amanda Madsen, amma@kora.dk

Marts 2014

Det Nationale Institut
for Kommuner og Regioners
Analyse og Forskning

De kommunale budgetter 2014 – Forbedret driftsresultat, men stadig samlet underskud kan hentes fra hjemmesiden www.kora.dk

© KORA og forfatterne

Mindre uddrag, herunder figurer, tabeller og citater, er tilladt med tydelig kildeangivelse. Skrifter, der omtaler, anmelder, citerer eller henviser til nærværende, bedes sendt til KORA.

© Omslag: Mega Design og Monokrom

Udgiver: KORA

ISBN: 978-87-7509-694-7

Projekt: 10290

Marts 2014

KORA

Det Nationale Institut for

Kommuners og Regioners Analyse og Forskning

KORA er en uafhængig statslig institution, hvis formål er at fremme kvalitetsudvikling samt bedre ressourceanvendelse og styring i den offentlige sektor.

KORAs nøgletal for kommunernes økonomiske styring er netop blevet opdateret med budgettal for 2014. Vi fortæller i dette notat om de væsentligste tendenser i kommunernes 2014-budgetter på baggrund af det uvægtede gennemsnit af nøgletallene for alle 98 kommuner. Nøgletallene kan findes på KORAs hjemmeside under nøgletal eller ved at følge [dette link](#).

Resumé

Gennemsnitskommunen har i 2014 budgetteret med et skattefinansieret driftsoverskud, som ligger godt 600 kr. højere pr. indbygger end gennemsnittet for årene 2007-2013. Der er tale om en væsentlig forbedring og isoleret set en meget positiv udvikling i kommunernes budgetter.

Parallelt med denne udvikling har kommunerne imidlertid skruet væsentligt op for deres nettoanlægsudgifter i 2014. Det kan der være gode grunde til, men i forhold til det samlede budgetresultat udligner de stigende anlægsudgifter effekten af det større driftsoverskud. Samlet set fortsætter kommunerne dermed en flerårig tendens til budgetunderskud.

Analyse

KORA har set på de mest interessante tendenser i nøgletallene for budget 2014. I dette notat fokuserer vi på nøgletal for *gennemsnitskommunen*, beregnet som *det uvægtede gennemsnit af nøgletallene for alle 98 kommuner*.

Det samlede skattefinansierede resultat består af tre hovedelementer: Det skattefinansierede driftsresultat, nettoanlægsudgifter og resultatet af den kommunale jordforsyning. I dette notat præsenteres først det samlede resultat og dets fordeling på de tre hovedelementer. Dernæst behandler vi driftsresultatet og anlægsudgifterne lidt mere detaljeret.

Et samlet budgetteret underskud

Hvis kommunerne ikke skal gældsætte sig, så skal der over en årrække være balance mellem udgifter og indtægter. Den aktuelle situation for gennemsnitskommunen er, at man ikke har formået at holde denne balance, idet samtlige budgetter og regnskaber siden 2001 har været præget af underskud (se figur 1, side 5).

Nedenstående tabel 1 viser gennemsnitskommunens skattefinansierede driftsresultat¹, nettoanlægsudgifterne og resultatet for den kommunale jordforsyning, som tilsammen udgør det samlede skattefinansieret resultat. Det fremgår, at gennemsnitskommunens samlede udgifter igen i år overstiger indtægterne, hvorved nettogælden forøges.

Tabel 1. Gennemsnitskommunens skattefinansierede resultat i budget 2012, 2013 og 2014 fordelt på delelementer. Kr. pr. indbygger (2014-niveau).

Gennemsnitskommunens budgetresultat	2012	2013	2014
Skattefinansieret driftsresultat	1.552	1.729	2.153
Nettoanlægsudgifter	-2.455	-2.119	-2.598
Resultat vedrørende jordforsyning	67	61	35
Skattefinansieret resultat i alt inkl. jordforsyning	-836	-329	-410

Disse og øvrige nøgletal kan for hver enkelt kommune findes på www.kora.dk. (samentællingsforskelle skyldes afrundinger).

Tabellen viser, at såvel gennemsnitskommunens driftsoverskud som nettoanlægsudgifterne stiger markant fra budget 2013 til budget 2014. Nettoanlægsudgifterne stiger en smule mere end driftsoverskuddet, og resultatet vedrørende jordforsyning er samtidig stort set uændret. Derfor forøges det samlede budgetterede underskud en smule i 2014 sammenlignet med 2013. Samlet set budgetteres der i 2014 med et underskud på 410 kr. pr. indbygger, hvilket bidrager til, at gennemsnitskommunen øger sin nettogæld.

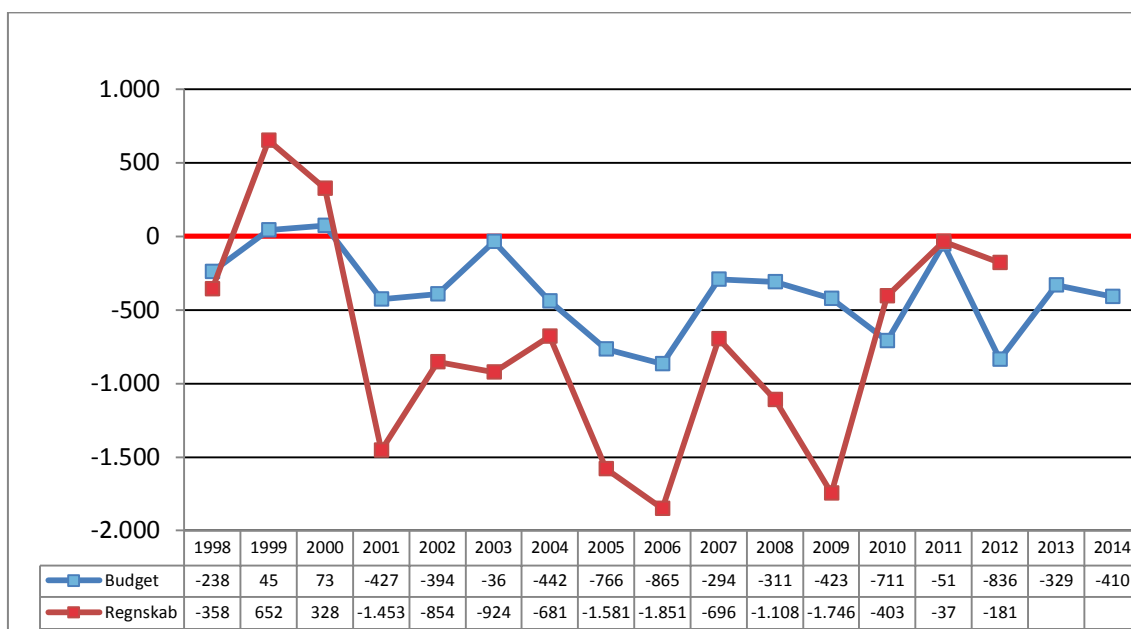
Billedet ændrer sig dog, hvis man korrigerer resultatet for, at Samsø Kommune i 2014 budgetterer med ekstraordinære høje anlægsudgifter som følge af færgeinvesteringer på over 26.000 kr. pr. indbygger. Disse investeringer påvirker det uvægtede gennemsnit for anlægsudgifterne så meget, at gennemsnitskommunens udgifter til anlæg falder med 243 kr. pr. indbygger fra -2.598 til -2.355 kr. pr. indbyg-

¹ Driftsresultatet udtrykker forholdet mellem kommunens driftsindtægter og driftsudgifter samt nettorenter.

ger, hvis Samsø Kommune udelades. Tilsvarende falder det samlede skattefinansierede underskud fra 410 kr. pr. indbygger til 145 kr. pr. indbygger ved udeladelse af Samsø Kommune². Men selv efter korrektion er der stadig tale om underskud og øget gældsætning i gennemsnitskommunen.

Figur 1 nedenfor viser udviklingen i budgetterne over tid, sammenholdt med regnskabsresultaterne (uden korrektion for Samsø). Det skattefinansierede underskud på 410 kr. pr. indbygger i budget 2014 svarer nogenlunde til det gennemsnitlige underskud i budgetterne for 2007-2013.

Figur 1. Udviklingen i det skattefinansierede resultat for gennemsnitskommunen (driftsresultat + nettoanlægsudgifter + jordforsyning) for hhv. budget og regnskab.

Derudover viser figur 1, at kommunerne i en lang periode har haft tendens til at overskride budgetterne, men at denne tendens er brudt fra og med regnskab 2010.

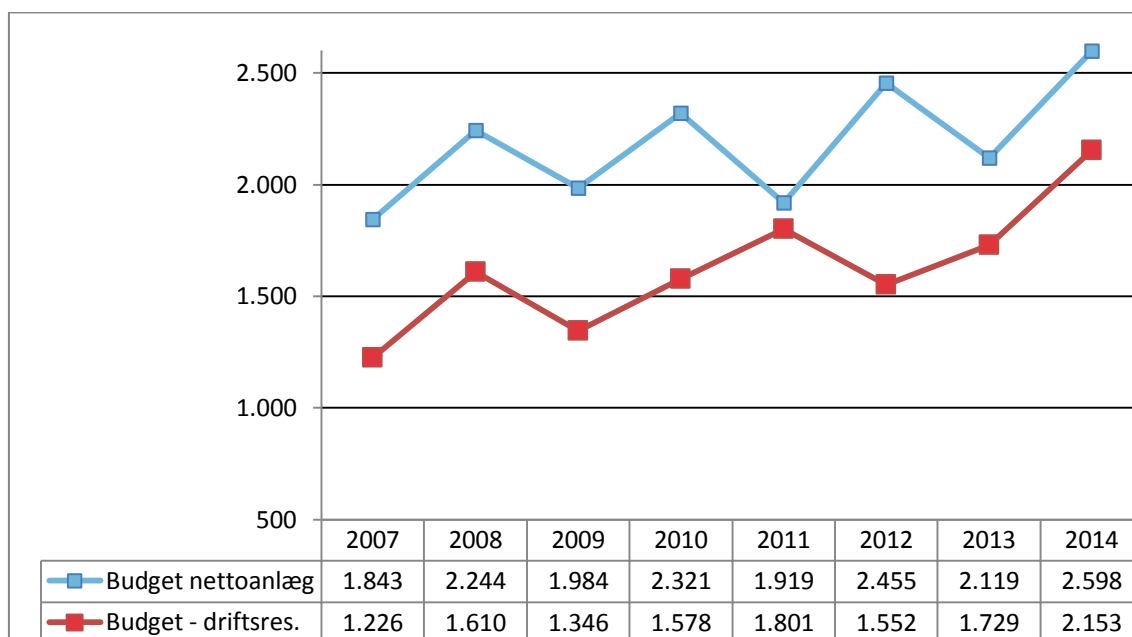
Uddybende om driftsresultat og anlægsudgifter

Det skattefinansierede driftsresultat udtrykker som nævnt forholdet mellem driftsindtægter og driftsudgifter samt nettorenter. Tabel 1 viste, at der i budget 2014 er

² Dette resultat er udover anlægsudgifter også korrigeret for Samsø Kommunes budgetterede indtægter og resultat vedrørende jordforsyning, hvorfor den samlede difference er 265 kr. pr. indbygger og ikke 243 kr. pr. indbygger.

sket en forbedring af gennemsnitskommunens driftsresultat sammenlignet med de to foregående år. Nedenstående Figur 2 viser, at gennemsnitskommunen i 2014 budgetterer med et overskud på 2.153 kr. pr. indbygger (den røde linje), hvilket overstiger samtlige budgetterede driftsresultater siden 2007. Dette svarer til en stigning i driftsoverskuddet på godt 600 kr. pr. indbygger i forhold til det gennemsnitlige niveau fra budgetterne for 2007-2013.

Figur 2. Anlægsbudgetter (netto) og budgetterede driftsoverskud i gennemsnitskommunen i kr. pr. indbygger (2014-niveau)

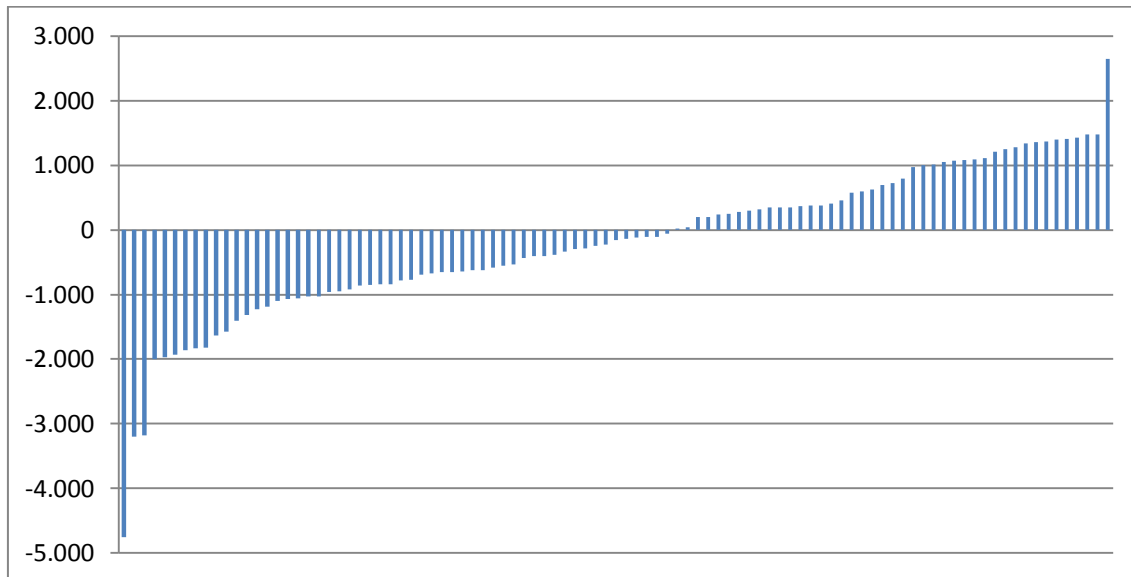

I perioden 2007-2013 har de gennemsnitlige nettoanlægsudgifter for gennemsnitskommunen ligget på omkring 2.100 kr. pr. indbygger (den blå linje). Derfor er det positivt, at gennemsnitskommunens budgetterede driftsresultat (2.153 kr. pr. indbygger) er nået op over dette niveau. Dog er anlægsudgifterne steget tilsvarende i 2014, hvorfor der er en difference mellem driftsresultatet og anlægsudgifterne på -445 kr. pr. indbygger.

Nedenstående figur 3 illustrerer kommunernes spredning i forholdet mellem deres budgetterede driftsresultat og anlægsudgifter. Figuren viser, at der er et mindretal på 43 kommuner, som har et driftsresultat, der er stort nok til at deres dække anlægsudgifter.

Figur 3. Kommunernes spredning i forhold til difference mellem driftsresultat og anlægsudgifter i kr. pr. indbygger (2014-niveau).

Note: Pga. en difference på over 26.000 kr. pr. indbygger indgår Samsø Kommune ikke i figuren

Service- og overførselsudgifter

Kommunernes driftsudgifter er opdelt i overførselsudgifter og serviceudgifter, hvor serviceudgifterne er det centrale omdrejningspunkt i de årlige økonomiaftaler mellem KL og regeringen. Definitionen af, hvad der specifikt indgår i serviceudgifterne, ændrer sig fra år til år. KORAs nøgletal for kommunernes serviceudgifter knytter sig derfor til det enkelte års definition, og der korrigeres ikke for opgaveændringer mv. Nøgletallet for serviceudgifterne er dermed bedst egnet til at vise den enkelte kommunes relative udgiftsniveau frem for til at følge udviklingen i gennemsnitskommunen over tid med.

Nedenstående tabel 2 viser gennemsnitkommunens serviceudgifter og overførselsudgifter mv. i budget 2014 samt spændvidden i udgifterne kommunerne imellem. Spændvidden i udgiftsniveauet afspejler bl.a. forskelle i kommunernes indbygger-sammensætning.

Tabel 2. Service- og overførselsudgifter mv. fra budget 2014 i kr. pr. indbygger (2014-niveau).

	Service	Overførsler mv.
Gennemsnitskommunen	42.282	14.368
Højeste udgifter	66.759	21.394
Laveste udgifter	36.135	8.675

Budgetreserver

Med virkning fra Budget 2014 er der oprettet en ny funktion i Budget- og regnskabssystemet (6.52.76), som giver kommunerne mulighed for officielt at budgettere med udgifter, som ikke kan fordeles på budgettidspunktet. Anvendes disse budgetreserver *ikke* i det endelige budget 2014, så vil det resultere i en budgetafvigelse, der forbedrer driftsresultatet i regnskab 2014 sammenlignet med budgettet. 56 kommuner har benyttet sig af denne nye mulighed, og gennemsnitskommunen har i 2014 budgetteret med en budgetreserve på 152 kr. pr. indbygger.